

Alfred Bernhard Sarlin 1860 - 1919

Varauksin voi Alfredia sanoa perheen mustaksi lampaaksi. Hän jäi yksinäiseksi omaisensa keskellä, naimattomaksi ja yhteiskunnassa aikanaan häviävän puolen edustajaksi. En osaa kertoa tähän tulokseen johtaneiden syiden alkuhistoriaa, voin vain otaksua yhtä ja toista.

Johnin tavoin Alfred kävi Tuusniemestä koulunsa Kuopiossa, sittemmin Valkealan aikana Helsingissä. Kerrotaan Bernhardin vieneen raskaita paketteja Kouvolan asemalle poikien elatukseksi ja vastanneen kysymykseen, mitä ne sisältävät: ”Limpor och stövlar”. Minun elämäni Alfred ilmestyi vasta isänsä vuonna 1906 kuoltua Mikkelin pappilassa, jossa hän nähtävästi ajoittain vietti joutilailta näyttäviä päiviään. Perheen kesken hänen nimenään oli ”Bambu”, koska hän oli Helsingissä Siltasaarella omistanut tehtaan, jossa valmistettiin bambu-ruo’osta huonekaluja.

Alfred-eno nähtävästi piti meistä poikasista, koska hän seurusteli meidän kanssamme. Hän oli leikkisä ja jutteli mukavia, mutta jollakin tavoin kodin henkeä vastaan. Niinpä hän saattoi ivailta Maria-tädin varovaisuutta ja turhantarkkuutta. Opettaessaan meille, nimenomaan minua vanhemmille veljille, korttipelejä, hän perusti meistä ”K.k.k-seuran”. Seuran tarkoitus oli ”korttipeli kukistaminen kulutuksen kautta”. Olin aavista-
vinani hänen erottuvan omaisistaan. Vähän ennen kuolemaansa Maria-täti mainitsi Alfredin aiheuttaneen jo nuorena heille shokin: hänen harha-askelensa oli tuottanut pappilan kotiapulaiselle lapsen. Tädin tuska hänen kertoessaan tästä osoitti, miten syvästi Alfred oli haavoittanut perheen elämää ja vaikeuttanut isän työtä.

Kuultuani tämän tiiviisti salatun asian saatoin rakennella Alfredin historiaa. Ehkäpä isä Bernhard oli kiivastuksissaan – Martti Ruuth puhui hänestä ”Siinain ukkosena” – kohdellut poikaansa siten, että tämä yhä jyrkemmin vieraantui kotinsa hengestä. Vuosittamme alussa hän jo ajoi kristilliselle uskolle vihamielisen työväenliikkeen asiaa kirjoittamalla yhteiskuntaa ja kirkkoa repiviä kirjasia. Tavoitteena oli selvästi koko vallitseva järjestelmän kumoaminen. Hän käyttäjä salanimeä ”Asa Jalas” ja kirjasten yleisotsikkona on ”Keinottelu maailman herrana”. Yksittäiset kirjaset käsittelevät eri aiheita, myös sellaisia kuin ”Pelastusarmeija” ja ”Kirkko”. Viimeksi mainittu repostelee Pyhää Kirjaa, pilkkaapa rienaten Jeesuksen henkilöäkin.

Opiskeluaikoinani 1912 – 1919 Alfred asui pitkähäköjä otteina Anna-sisarensa kodissa, missä minä olin valmistumassa kirkon palvelukseen. Hän oli sokeritautinen ja tietenkin sen vuoksi masentunut. Ymmärrettävästi emme voineet olla läheiset. muistan hänen välttäneen katsettanikin.

Mutta keväällä 1918 kohtasimme toisemme eräässä historian ratkaisuvaiheessa. Helsingin puhdistaminen punaisista joukoista oli kahdessa päivässä suoritettu. Olin vapaaehtoisena valkokaartilaisena ollut mukana kuulasateessa Agricolan kirkon aukealla. Toisen päivän iltana jouduin seisomaan vartiossa kivääri jalalla NMKY:n hotellin Kaisaniemen

kadun puoleisella ulko-ovella. Sisällä oli Saksan armeijan Itämeren divisioonan ja oman valkokaartimme johtajia, jotka odottivat punaisen puolen valtuutettuja allekirjoittamaan antautumissopimuksen. Ja mitä tapahtuu? Näiden yhtenä edustajana astuu silmäisin editse sisälle Alfred-eno. Katselemme hetken välähdyksen toisiamme. – Hänellä oli ollut toisella puolella jonkinlainen pääluottamusmiehen asema. En voi sanoa, näinkö häntä enää koskaan tämän jälkeen. Hän kuoli vuonna 1919.

Mitalilla on kuitenkin toinen puolensa. Alfred oli ratkaissut samaistumisensa sorrettiin työväenluokkaan aikana, jolloin tämä aloitti tarpeellisen ja välttämättömän taistelunsa ihmisoikeuksien puolesta, mutta jolloin se vallitsevassa sääty-yhteiskunnassa oli halveksittu, jopa vihattu. Tästä järjestelmästä on sanottu, että siinä vallitsi rauha ja vakaisuus: ”Keisari hallitsi Pietarissa, kenraalikuvernööri Helsingissä, arkkipiispa Turussa, maaherra läänissä ja nimismies pitäjässään”. Niin kyllä, mutta jättiläisellä oli savijalat, kuten Danielin kirjan kuvaamalla maailmanvallan hallitsijan kuvapatsaalla. Oli kokonainen kansanosa, työväli, jolta puuttui alkeellisetkin oikeudet ja tasa-arvoisuuden tunnustus.

Historian lehti on nyt kääntynyt ja tuolloiseen kumousryhmään kuuluneiden johtajain arvostus nousee jatkuvasti jälkipolven keskuudessa.

Alfred ei kaihtanut vastuun ottamista asiasta, jonka oikeutuksen hän oivalsi, mutta jonka puolesta hän meidän mielestä käytti sopimattomia keinoja.

Sisimmässään hän koki tunne-elämän vetävän häntä kahtaalle. Veljenpoikansa Ragnarin kuulleen hän Uudenmaankadun kodissa oli kerran lausunut näin: ”När jag är här med er, känner jag som ni, men när jag är hemma, känner jag som de”.

Lähde: Elämäkertoja ja kuvauksia suvun elämästä. Sukuseura Sarlinin julkaisuja 2. Helsinki 1976.